

بررسی پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان و عوامل مرتبط با آن در سال تحصیلی ۸۶-۸۷

مسعود رودباری^{۱*}، بهزاد اصل مرز^۲

۱. دکترای آمار زیستی، دانشیار گروه آمار زیستی، مرکز تحقیقات مقاومت های میکروبی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، ایران
۲. کارشناس بهداشت عمومی، واحد گسترش شبکه، مرکز بهداشت استان ایلام، ایران

• دریافت مقاله: ۸۷/۴/۲۵ • پذیرش مقاله: ۸۹/۳/۱۸

زمینه و هدف: پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه‌ها و عوامل مرتبط با آن، از اولویت‌های پژوهش در آموزش و از مسائل مورد توجه مدیران آموزشی دانشگاه‌هاست. این مطالعه به منظور تعیین پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان و عوامل مرتبط با آن در سال تحصیلی ۸۶-۸۷ انجام شد.

روش کار: در این مطالعه مقطعی ۳۸۰ نفر دانشجو در نیمسال دوم سال تحصیلی ۸۶-۸۷ مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات دموگرافیک و آموزشی (معدل دانشگاه و دبیرستان، تعداد ترم‌های مشروطی، دروس مردودی) از طریق پرسشنامه‌ای از شرکت‌کنندگان دریافت و با استفاده از آزمون‌های t -test، آنالیز واریانس، آزمون کای دو و ضریب همبستگی مورد بررسی قرار گرفت. سطح معنی داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین معدل دانشجویان دانشکده‌ها ($p < 0/05$) و همچنین معدل مقاطع تحصیلی ایشان اختلاف معنی دار وجود دارد ($p < 0/05$). بین معدل دانشگاه با توجه به جنس، بومی بودن و سکونت در خوابگاه نیز اختلاف معنی دار وجود داشت. حدود ۲/۴٪ از دانشجویان حداقل یک نیم‌سال تحصیلی مشروطی داشتند. پنجاه درصد از دانشجویان غیرعلاقه‌مند به رشته خود، دروس مردودی داشتند و ارتباط بین دروس مردودی و علاقه به رشته معنی دار بود ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: توجه به عواملی مانند بومی گزینی، عدم حضور در خوابگاه‌ها، معدل دبیرستان می‌تواند باعث پیشرفت تحصیلی دانشجویان شود.
کلید واژه‌ها: پیشرفت تحصیلی، دانشجویان، زاهدان.

* نویسنده مسؤل: گروه آمار زیستی، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

مقدمه

وضعیت تحصیلی دانشجو به پیشرفت یا افت تحصیلی وی اطلاق می شود، و برای سنجش آن از ابزارهای مختلفی مانند معدل کل، ترم‌های مشروطی و تعداد واحدهای مردودی یا قبولی استفاده می‌شود. نظام آموزشی نیز مانند هر نهاد دیگری می‌تواند به علت کاستی‌ها و یا عوامل دیگری دچار سوء کارکرد شود به طوری که نتواند بخشی از اهداف خود را به درستی به انجام رساند و سرمایه در اختیار قرار داده شده را تلف نموده و نتیجه مطلوب و مورد انتظار را به بار نیاورد.

دانشگاه‌ها همه ساله دانشجویان جدیدی را پذیرش و دانشجویانی را نیز فارغ التحصیل می‌نمایند که در این چرخه مستمر، توجه به کیفیت آموزشی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است (۱). دانشگاه‌ها به عنوان مراکز تولید کننده علم و فرهنگ و نهادهای تربیت متخصصان مورد نیاز کشور، خاستگاه بسیاری از نوآوری‌ها و خلاقیت‌ها برای حل مسائل روز جامعه است (۲). طی دو دهه گذشته دانشگاه‌ها و رشته‌های تحصیلی به دلیل نیاز شدید جامعه، به سرعت رشد کردند. اگرچه گسترش بیش از پیش دانشگاه‌ها و افزایش پذیرش دانشجوی پزشکی، مشکل کمبود نیروی انسانی را در برهه‌ای از زمان بر طرف ساخت، ولی با کمال تأسف موجب شد، تا کیفیت آموزش سیر نزولی پیدا کند. افزایش بودجه اختصاص یافته به دانشگاه‌ها جهت آموزش دانشجویان گروه علوم پزشکی، به هیچ وجه متناسب با افزایش پذیرش دانشجو نبود و بنابراین، مراکز آموزش مجبور به ارائه خدمات بیشتر با منابع محدود گذشته شدند (۳). شواهد حاکی از آن است که نظام آموزش عالی در صورتی از عهده وظایف و اهداف خود بر می‌آید که از نظر کیفیت آموزشی در وضعیت مطلوبی باشد (۴). افت تحصیلی یکی از مسائل گریبان‌گیر سیستم آموزشی در همه مقاطع تحصیلی است. افت تحصیلی و مشروط شدن دانشجویان از مشکلات اساسی است و موجب هدر رفتن نیروی انسانی و هزینه‌های صرف شده می‌شود (۵). از طرفی دانش‌آموختگانی که با افت تحصیلی دانشگاه را به اتمام

می‌رسانند، توانمندی علمی مورد نیاز رابه نحو مطلوب کسب نمی‌کنند (۶). براساس تحقیقات انجام شده، حدود ۱۲٪ دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی در طی تحصیل خود حداقل یک ترم تحصیلی مشروط می‌شوند (۱). افت تحصیلی مشکلات عاطفی و اجتماعی را نیز به دنبال دارد. در یکی از مطالعات انجام گرفته در آمریکا شایع ترین علت خودکشی دانشجویان، نارسایی و اختلال تحصیلی یا شغلی بوده است (۷). افت تحصیلی در دانشگاه‌های اسکاتلند به طور معنی داری بیشتر از سایر دانشگاه‌های انگلستان بوده است (۸). در دانشگاه لانکاستر استرالیا ۱۱/۵٪ دانشجویان در طول مدت ۶ سال، موفق به دریافت مدرک خود نشده‌اند که این موضوع باعث کاهش کارایی دانشگاه شده است (۹).

افت تحصیلی دانشجویان دوره کارشناسی روزانه دانشگاه علوم پزشکی اهواز در دانشجویان پسر ۴۳/۹٪ و در دانشجویان دختر ۲۰٪ گزارش شده است (۱۰).

تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که میزان شکست تحصیلی در دانشجویان مرد به طور معنی داری بیشتر از دانشجویان زن است و تفاوت بارزی میان عملکرد تحصیلی دانشجویان سهمیه‌ای و سایر دانشجویان وجود دارد (۱۱). آمار بالای افت تحصیلی به صورت توقف تحصیل، اخراج و ترک در تحصیل، از نظر هزینه‌های آموزشی، همه ساله خسارت‌های زیادی را به آموزش عالی در کشور ما و سایر کشور های جهان وارد می‌کند (۱۲). باتوجه به اهمیت بررسی پیشرفت تحصیلی دانشجویان و عوامل تأثیرگذار بر آن و همچنین با در نظر گرفتن شواهد موجود مبنی بر کاهش پیشرفت تحصیلی در سال‌های اخیر، این مطالعه با هدف بررسی پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان و عوامل مرتبط با آن در سال تحصیلی ۸۶-۸۷ طراحی شده است. امیدواریم که نتایج اجرای این طرح گامی در جهت بهبود پیشرفت تحصیلی دانشجویان باشد.

روش کار

این مطالعه مقطعی - تحلیلی در نیم‌سال دوم سال تحصیلی ۸۷-۸۶ در دانشجویان علوم پزشکی زاهدان، انجام شد. برآورد معدل دانشجویان، تعداد دروس مردودی و تعداد ترم‌های مشروطی آنان با استفاده از یک مطالعه مقدماتی به دست آمد و حجم نمونه ۳۸۰ نفر تعیین شد. دانشجویان مورد مطالعه باید حداقل یک نیم سال تحصیلی را گذرانده باشند. نوع نمونه‌گیری طبقه‌ای بوده که اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه‌ای بی نام از دانشجویان پرسیده و از آنان خواسته شد که با توجه به اهمیت اهداف تحقیق، اطلاعات خواسته شده را با دقت و صداقت در پرسشنامه درج نمایند. پرسشنامه فوق به صورت تصادفی ساده و با استفاده از فهرست اسامی دانشجویان، موجود در آموزش دانشکده‌ها، بین دانشجویان توزیع شد.

اطلاعات مندرج در این پرسشنامه شامل اطلاعاتی نظیر جنس، سن، وضعیت تأهل، اشتغال، بومی بودن، استفاده از خوابگاه و تحصیلات والدین، علاقمندی به رشته تحصیلی و اطلاعات آموزشی مانند رشته و مقطع تحصیلی، دانشکده، معدل دانشگاه و دبیرستان، تعداد دروس مردودی، ترم های مشروطی و سهمیه کنکور بود.

شرکت در مطالعه برای دانشجویان اختیاری بوده و به آنها اطمینان داده شد که اطلاعات آنان به صورت محرمانه باقی خواهد ماند و تنها به صورت گروهی مورد تجزیه و تحلیل قرار خواهد گرفت. پرسشنامه‌های تکمیل شده با استفاده از نرم افزار SPSS.V. 15 و آزمون های *t-test*، آنالیز واریانس، کای دو، ضریب همبستگی پیرسون و اسپیرمن و رگرسیون چند متغیره؛ تجزیه و تحلیل شد. سطح معنی داری آزمون ها ۰/۰۵ گرفته شده است. این مطالعه در شورای پژوهشی دانشکده بهداشت زاهدان مورد تایید و تصویب قرار گرفت.

یافته‌ها

از کل دانشجویان ۲۰/۸٪ (۷۹ نفر) از دانشکده پزشکی، ۱۰/۵٪ (۴۰ نفر) از دانشکده دندانپزشکی، ۲۴/۲٪ (۹۲ نفر) از دانشکده پرستاری، ۲۷/۱٪ (۱۰۳ نفر) از دانشکده پیراپزشکی و ۱۷/۴٪ (۶۶ نفر) از دانشکده بهداشت بودند. همچنین ۳۱/۳٪ (۱۱۹ نفر) دانشجویان پسر بودند. حداقل سن دانشجویان ۱۸ و حداکثر ۴۵ سال بود. ۸۷/۱٪ دانشجویان مجرد بودند. از لحاظ علاقه به رشته تحصیلی از کل دانشجویان ۶۵/۹٪ به رشته تحصیلی خود علاقه‌مند بودند، و ۷/۴٪ اصلاً به رشته خود علاقه نداشتند. ۴۱/۳٪ پدران دانشجویان و ۲۱/۳٪ مادران ایشان تحصیلات بالاتر از دیپلم داشتند.

الف- بررسی معدل دوره دانشگاه

بالاترین معدل دانشگاه مربوط به دانشکده پیراپزشکی و کمترین آن متعلق به دانشکده پرستاری و مامایی زاهدان بود. همچنین دانشجویان مقطع کارشناسی و سهمیه منطقه ۲، بالاترین معدل را در بین مقاطع مختلف تحصیلی و سهمیه داشتند. آنالیز واریانس نشان داد که بین معدل دانشگاه در دانشکده ها ($p < 0/05$)، در مقاطع تحصیلی ($p < 0/05$) و در سهمیه‌ها ($p < 0/05$) اختلاف معنی دار وجود دارد.

با استفاده از آزمون *t*، دانشجویان دختر ($p < 0/05$)، بومی ($p < 0/05$) و غیر خوابگاهی ($p < 0/05$) معدل بالاتری نسبت به دیگران دارند.

ضریب همبستگی پیرسون بین معدل دانشگاه و دبیرستان نشان دهنده رابطه معنی‌دار بود ($r = 0/287$ ، $p < 0/05$)، که مبین ارتباط ضعیف بین معدل دبیرستان و دانشگاه است. همچنین ضریب همبستگی پیرسون بین معدل دانشگاه و معدل کتبی سال سوم دبیرستان معنی دار بود ($r = 0/284$ ، $p < 0/05$) که نشان دهنده ارتباطی ضعیف و مستقیم بین معدل کتبی سال سوم و معدل دانشگاه است.

ضریب همبستگی اسپیرمن بین معدل دانشگاه و فاصله بین اخذ دیپلم و ورود به دانشگاه نشان‌دهنده رابطه‌ای معنی‌دار بود یعنی بین معدل و فاصله اخذ

فاصله دیپلم تا ورود به دانشگاه با داشتن ضرایب مخالف صفر در مدل رگرسیون و آزمون معنی دار را نشان می دهد.

دیپلم تا ورود به دانشگاه رابطه معکوس و ضعیف وجود داشت.

جدول ۱، متغیرهای تعداد دروس مردودی، سهمیه، مشروط شدن، استفاده از خوابگاه، جنس، مقطع تحصیلی، دانشکده و

جدول ۱: برآورد ضرایب رگرسیون چندگانه، خطای معیار ضرایب و سطوح معنی داری برای متغیرهای وابسته

رگرسیون متغیر	رگرسیون معدل دانشگاه			رگرسیون تعداد دروس مردودی			رگرسیون تعداد ترم های مشروطی		
	ضرایب مدل	S.E.	معنی داری	ضرایب مدل	S.E.	معنی داری	ضرایب مدل	S.E.	معنی داری
تعداد دروس مردودی	-۰/۴۶۲	۰/۰۹۶	۰/۰۰۰	-	-	-	۰/۰۷۱	۰/۰۱۴	۰/۰۰۰
سهمیه	-۰/۱۹۱	۰/۰۸۶	۰/۰۲۷	-	-	-	-	-	-
تعداد ترم های مشروطی	-۱/۰۲۳	۰/۳۸۳	۰/۰۰۸	-	-	-	-	-	-
استفاده از خوابگاه دانشگاه	۰/۴۳۳	۰/۱۵۱	۰/۰۰۴	-	-	-	-	-	-
جنس	۰/۴۱۸	۰/۱۴۶	۰/۰۰۴	-	-	-	-	-	-
سن	-	-	-	۰/۰۷۷	۰/۰۱۸	۰/۰۰۰	-	-	-
مقطع تحصیلی	۰/۷۵۲	۰/۱۴۷	۰/۰۰۰	-	-	-	-	-	-
دانشکده	۰/۳۰۹	۰/۰۷۶	۰/۰۰۰	-	-	-	-	-	-
فاصله دیپلم تا ورود به دانشگاه	-۰/۰۵۲	۰/۰۲۵	۰/۰۳۶	۰/۰۷۳	۰/۰۲۳	۰/۰۰۱	-	-	-
مشروط شدن	-	-	-	۱/۰۶۲	۰/۲۱۷	۰/۰۰۰	-	-	-
علاقه به رشته تحصیلی	-	-	-	۰/۲۵۹	۰/۰۵۳	۰/۰۰۰	-	-	-
معدل دانشگاه	-	-	-	-۰/۱۱۹	۰/۰۲۵	۰/۰۰۰	-۰/۰۲	۰/۰۰۷	۰/۰۰۳
ضریب ثابت	۱۲/۵۹۲	۰/۶۷۲	۰/۰۰۰	۰/۱۶۵	۰/۵۲۹	۰/۷۵۶	۰/۳۲۶	۰/۱۰۹	۰/۰۰۳

ب- بررسی دروس مردودی:

از بین دانشجویان ۲۲/۱٪ (۸۴ نفر) حداقل یک درس مردودی داشتند. بیشترین دروس مردودی در دانشکده پزشکی (۲۵/۳٪) و کمترین دروس مردودی در دانشکده دندانپزشکی (۱۲/۵٪) بود. دانشجویان پسر ۲۷/۷٪ و دانشجویان دختر ۱۹/۵٪ دروس مردودی داشتند که اختلاف معنی دار نبود ($p > ۰/۰۵$). دانشجویان مقطع کارشناسی بیشترین درصد دروس مردودی (۲۴/۵٪) را داشتند و کمترین درصد دروس مردودی مربوط به دانشجویان مقطع کاردانی (۲/۲٪) بود.

دانشجویان متأهل بیشترین درصد دروس مردودی (۲۹/۱٪) را داشتند. دانشجویان غیر بومی بیشترین درصد دروس مردودی (۲۳/۲٪) را داشتند که این درصد در بین دانشجویان بومی ۱۸/۴٪ بوده است ($p > ۰/۰۵$).

دانشجویان خوابگاهی بیشترین درصد دروس مردودی (۲۳/۶٪) را داشتند که این میزان در بین دانشجویان غیرخوابگاهی ۱۷٪ بوده است ($p > ۰/۰۵$). آنالیز واریانس بین

۲/۴٪ کل دانشجویان و ۱۴/۳٪ دانشجویانی که که به رشته خود علاقه نداشتند، مشروط شده بودند و بین مشروطی و علاقه به رشته تحصیلی و جنس ارتباط معنی‌دار وجود داشت. به نظر می‌رسد که درصد دانشجویان مشروطی کمتر از واقعیت‌های موجود بیان شده است و با مطالعات قبلی (۱) همخوانی ندارد. همچنین بین معدل دبیرستان با دفعات مشروطی همبستگی بسیار ضعیف و معنی‌داری وجود داشت که با مطالعات قبلی مطابقت نداشت (۱،۶،۱۳).

بررسی نشان داد که که همبستگی معنی‌دار و ضعیفی بین معدل دانشگاه با معدل دبیرستان و معدل کتبی دیپلم وجود دارد. یافته‌های مطالعه با نتایج مطالعات منیری و همکاران، شمس، هزاوه‌ائی و رودباری مطابقت داشت (۱۴،۱۶،۱۷،۱۳). بین معدل دانشگاه و فاصله دبیرستان تا دانشگاه همبستگی معکوس و ضعیفی موجود بود، مطالعه شمس و همکاران نشان داد که دانشجویانی که بلافاصله وارد دانشگاه شده‌اند، عملکرد بهتری از خود نشان می‌دهند (۱۳).

یکی از محدودیت‌های این مطالعه، نقص ابزار سنجش بود به طوری که اطلاعات آموزشی مربوط به مطالعه با استفاده از پرسشنامه‌ای از دانشجویان جمع‌آوری شد که به نظر می‌رسد به علت عدم امکان یادآوری دقیق اطلاعات، روش دقیقی نبوده و اطلاعات در مورد معدل، مشروطی و دروس مردودی با دقت گزارش نشده است که برای حل این مشکل پیشنهاد می‌شود که اطلاعات آموزشی از طریق سایت‌ها و فایل‌های آموزش دانشگاه جمع‌آوری شود.

پیشنهاد می‌شود که با بهبود کیفیت آموزش در دانشگاه‌ها و استفاده از اساتید مجرب، تجدید نظر درباره نحوه پذیرش دانشجویان علوم پزشکی به صورتی که سوابق تحصیلی دبیرستان، بیشتر از نمره کنکور سراسری، مد نظر قرار گیرد، به عمل آید. همچنین می‌توان با پذیرش دانشجویان با انگیزه و علاقه‌مند به رشته، انگیزه‌های لازم برای تحصیل را در آنها ایجاد کرده و کمتر شاهد افت تحصیلی آنها باشیم. ایجاد امکانات رفاهی مناسب در دانشگاه‌ها، خصوصاً خوابگاه‌های

تعداد دروس مردودی در دانشگاه با سهمیه، نشان دهنده اختلاف معنی‌دار نبود ($p > 0/05$). رابطه‌ی بین تعداد دروس مردودی و علاقه به رشته معنی‌دار بود ($p < 0/05$).

ج- بررسی ترم‌های مشروطی
۲/۴٪ درصد دانشجویان ترم‌های مشروطی داشته‌اند، که بیشترین آن متعلق به افراد غیرعلاقه‌مند به رشته خود بوده است. بین مشروطی و علاقه به رشته تحصیلی ($P < 0/05$) و جنس ($p < 0/05$) ارتباط معنی‌دار وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری

در این بررسی ارتباط بین معدل دانشگاه، نوع سهمیه قبولی و مقاطع مختلف تحصیلی با نتایج سایر مطالعات مشابهت وجود داشت (۱۰-۱۲). ارتباط بین معدل دانشگاه با جنس دانشجویان و بالاتر بودن معدل دختران دانشجو مؤید نتایج تحقیقات انجام شده‌ی اخیر است (۱۲،۱۳). عدم ارتباط بین معدل دانشگاه و تأهل دانشجویان با یافته‌های شمس و فرشیدفر (۱۴) که حاکی از رابطه‌ی مشروط شدن با وضعیت تأهل بود، مطابقت نداشت.

ارتباط بین معدل دانشگاه با استفاده از خوابگاه، با نتایج سایر مطالعات در مورد کمبودهای متعدد در خوابگاه‌های دانشجویی، مطابقت دارد (۱۳،۱۵). ارتباط بین معدل دانشگاه و بومی بودن و عملکرد بهتر دانشجویان بومی نیز با نتایج مطالعات انجام شده مطابقت دارد (۱۶-۱۳،۱۶).

۲۲/۱٪ از کل دانشجویان و ۵۰٪ از افرادی که به رشته خود علاقه‌مند نبودند دروس مردودی داشتند و بین دروس مردودی در دانشگاه و علاقه به رشته ارتباط معنی‌دار موجود بود ($p < 0/05$). پیشنهاد می‌شود که کلیه یا بخشی از هزینه‌های آموزشی دروس مردودی که بار مالی زیادی را بر دانشگاه‌ها تحمیل می‌کند از سوی دانشجویانی که دروس مردودی دارند، پرداخت گردد. این کار باعث می‌شود که دانشجویان تلاش بیشتری را برای موفقیت در دروس خود مبذول دارند.

وضیعت تحصیلی مثل امکانات فیزیکی و آموزشی دانشگاه، سطح علمی و روش تدریس اساتید، تأمین امکانات آموزشی و رفاهی مناسب برای اساتید جهت بهبود و ارتقای آموزش پزشکی توصیه می شود.

Reference

- Hazavehei SMM, Fathi Y, Shamshiri M. The study of the causes of students' academic probation in Hamadan University of Medical Sciences; 2001-2002. *SDME* 2006; 3(1):33-42.[In Persian]
- Keyvani J. The national report of higher education in Iran. Tehran: The Ministry of Science, research and technology; 2001.[In Persian]
- Mohammadi A, Mojtahedzadeh R. The data bank and the order of medical schools in Iran. First ed. Tehran: The Ministry of health and medical education; 2001.[In Persian]
- Kebriaei A, Roudbari M. [Quality gap in educational services at Zahedan University of Medical sciences: Students viewpoint about current and optimal condition]. *IJME* 2005; 5(1):53-61. [In Persian]
- Holmberg MB. Longitudinal studies of drug abuse in a fifteen- years- old population: 5 prognostic factors. *Acta Psychiatr Scand* 1985 ; 71(3):207-10.
- lazin R, Neumann L. Student characteristics as predictors of drop-out from medical school: admission to Beer-sheva over a decade. *Med Educ* 1991; 25(5): 390-404.
- Meilman PW, Pattis JA, Kraus -Zeilmann D. Suicide attempts and threats on one college campus: policy and practice. *J Am Coll Health* 1994; 42(4): 147-54.
- McPherson A, Paterson L. Undergraduate non-completion rates: A comment. *Higher Education* 1990; 19(3):377-383.
- Johnes J. Determinants of student wastage in higher education. *Studies in higher education; The Journal of University of Lancaster* 1990; 15(1):87-99.
- Edalatkhah H, Jahangiri S, Khanbabazadeh M, Amani F, Hashemilar M. [The educational situation of the graduates of Ardebil University of medical sciences]. *IJME* 2005; 5(2):193-195.[In Persian]
- Hosseininejad Z, Mousapour N. [The evaluation of some internal efficiency indices in medical education at Kerman University of Medical Sciences]. *IJME* 2004; 4(1): 3-13.
- Khadivezadeh T, seyf A A, Velaei N. [The students' method of Study and learning at Mashhad University of medical Sciences and its relationship with personal characteristics and educational background]. *IJME* 2004; 4(12):53-61.[In Persian]
- Moniri R, Ghalebтарash GH, Mousavi GHA. [The cause of educational fail at Para-medicine students of Kashan University of Medical Mcience]. *IJME* 2006; 6(1):135-140.[In Persian]
- Shams B, Farshidfard M, Hassan Zadeh A. [The comparison of demographic and personality characteristics in fail and succeed students of Isfahan University of Medical Sciences]. *Journal of Research in Medical Sciences* 1997; 4(2):222-226.[In Persian]
- DehBozorgi GH, Moseli H. [The cause of educational failing in medical students at Shiraz University of medical Sciences in 1378]. *The Journal of the Babul University of Jederal Jciences* 2003; 5(2):74-78.[In Persian]
- Roudbari M, Shariati R. [The role of educational and demographic causes in medical students basic sciences overall examination at Zahedan University of Medical Sciences]. *IJME* 2002; 2(1):27-35.[In Persian]
- Roudbari M, Dadgar F. [The effective factors in the basic sciences examination results at Zahedan University of Medical Mciences and the prediction of their scores]. *TABIB- E-SHARGH* 2002; 4(4):197-206.[In Persian]